

Jungfru Marie kyrkogångsdag

eller Kyndelsmässodagen.

Predikan på distans 2021-02-07.

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige

Guds uppenbarelse i Kristus

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader! Vi tackar dig att du denna dag lät din Son Jesus Kristus bäras fram i templet. Vi tackar dig för att han blev människa för vår skull och lät sig offras för alla våra synder. Tack att vi genom dopet får del av denna underbara gåva. Kom nu med din helige Ande och tala till oss genom ordet. Öppna våra hjärtan och lär oss att höra på lärjungars sätt. Genom din Son, Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*

Predikotext. Evangeliet 1:a årg. Luk. 2:22-32, Simeons lovsång.

22 När tiden var inne för deras rening enligt Mose lag, tog Josef och Maria med barnet Jesus upp till Jerusalem för att bära fram honom inför Herren, 23 som det står skrivet i Herrens lag: Varje förstfödd son som öppnar moderlivet ska räknas som helgad åt Herren. 24 De skulle också ge det offer som är bestämt i Herrens lag: ett par turturduvor eller två unga duvor.

25 I Jerusalem fanns en man som hette Simeon. Han var rättfärdig och gudfruktig och väntade på Israels tröst, och den helige Ande var över honom. 26 Av den helige Ande hade han fått en uppenbarelse att han inte skulle se döden förrän han sett Herrens Smorde. 27 Ledd av Anden kom han till templet, och när föräldrarna bar in barnet Jesus för att göra med honom som man brukade enligt lagen, 28 tog han honom i sina armar och prisade Gud och sade:

29 "Herre, nu låter du din tjänare gå hem i frid, så som du har lovat, 30 för mina ögon har sett din frälsning 31 som du har berett inför alla folk: 32 ett ljus med uppenbarelse för hedningarna och härlighet för ditt folk Israel."

Vi firar idag kyndelsmässodagen eller kyndelsmässan (ljusmässan) som är Jungfru Marie kyrkogångsdag. På grund av corona-pandemin och stora fysiska avstånd kan vi inte alla samlas kring det heliga nattvardsbordet och där ta emot Kristi sanna kropp och blod, vilket annars är höjdpunkten i själva mässan. Ordet mässa (missa) betyder att vi som kristna efter att ha hört Guds ord, bett böner och sjungit lovsånger tillsammans och tagit emot altarets heliga sakrament nu på nytt sänds ut i världen, ut till vårt arbete i vardagen för att liksom Simeon i templet vittna om Kristus. Han förkunnar ju *"ett ljus med uppenbarelse för hedningarna och härlighet för ditt folk Israel"* (v. 32). I fornkyrkan sa prästen "Ite, missa est! – "Gå, [församlingen] är utsänd!" – som avslutning på gudstjänsten.

Predikan sammanfattas nu i tre punkter.

1. Jesus uppfyllde Guds lag för vår skull.
2. Jesus offrades för våra synders skull.
3. Därför skall också vi bära fram offer.

1. Jesus uppfyllde Guds lag för vår skull.

Frambärandet i templet skedde enligt Guds lag på 40:e dagen efter att en kvinna fött barn. Så bar jungfru Maria fram Jesus i templet 40 dagar efter födelsen. Därför firar vi kyndelsmässodagen kring den 2 februari, 40 dagar efter juldagen. Det är en av de äldsta kristna festdagarna.

Enligt 3 Mos. 12 skulle en pojke först omskäras efter 7 dagar, på den 8:e dagen. Så skedde med Jesus vilket var predikans ämne på nyårsdagen. Sedan skulle kvinnan stanna hemma ytterligare 33 dagar och på den 40:e dagen skulle hon komma till templet och man skulle då offra ett lamm och en duva som syndoffer. Om man var fattig offrade man endast två duvor, en till brännoffer och en till syndoffer. Josef och Maria var fattiga. Så blev också Jesus fattig för vår skull för att vi skulle bli rika (2 Kor. 8:9). Lukas skriver:

När tiden var inne för deras rening enligt Mose lag, tog Josef och Maria med barnet Jesus upp till Jerusalem för att bära fram honom inför Herren, som det står skrivet i Herrens lag: Varje förstfödd son som öppnar moderlivet ska räknas som helgad åt Herren. De skulle också ge det offer som är bestämt i Herrens lag: ett par turturduvor eller två unga duvor (v. 22-24).

Gud hade gett mycket noggranna lagar till Israels folk. Gud ville att alla skulle veta vilka gärningar som Gud hade befallt så att man inte hittade på egna gudstjänstformer, vilket var strängt förbjudet. När t. ex. prästerna Nadab och Abihu bar fram främmande eld inför Herren blev de straffade med döden av Gud själv. Offerlagarna i GT hade en tre viktiga syften. För *det första* skulle de som sagt visa vilken gudstjänst som var instiftad av Gud så att folket inte hittade på andra sätt att dyrka Gud som t.ex. hedningarna gjorde. För *det andra* skulle alla lagarna visa hur allvarlig människans synd var. Offren var en ständig påminnelse om människans syndafördärv. Därför skulle folket renas genom att blod från offren stänktes på folket. För *det tredje* förebildade alla offren Kristi offer som skulle ske i framtiden då Messias skulle komma och offra sig själv för hela folkets synd.

När nu det lilla barnet, drygt en månad gammalt, bars fram i templet var det Gud själv som uppfyllde Mose lag i vårt ställe. Maria och Josef trodde på Gud och gjorde allt vad lagen föreskrev med honom. Så uppenbarade också Gud på ett särskilt sätt för dem vad som var innebörden i allt detta.

2. Jesus offrades för våra synders skull.

Men blod av bockar och kalvar eller duvor kan inte rena våra synder. De var endast förebilder för det offer som verkligen kan ta bort och förlåta alla våra synder. Maria hade ju också av ängeln fått höra det underbara budskapet: ”Du ska bli havande och föda en son, och du ska ge honom namnet Jesus. Han ska bli stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud ska ge honom hans fader Davids tron. Han ska vara kung över Jakobs hus för evigt, och hans rike ska aldrig ta slut” (Luk. 1:31ff). Och Maria hade prisat Gud med orden: ”Min själ upphöjer Herren och min ande jublar över Gud, min Frälsare” (Luk. 1:46f). Och herdarna hade berättat för Maria vad ängeln hade sagt till dem: ”I dag har en Frälsare fötts åt er i Davids stad. Han är Messias, Herren” (Luk. 2:11, 17f). Maria hade gömt och begrundat allt detta i sitt hjärta. När nu Josef och Maria kom till templet fick de höra ännu ett underbart

budskap från Gud genom den gamle Simeon. *Han var rättfärdig och gudfruktig och väntade på Israels tröst, och den helige Ande var över honom. Av den helige Ande hade han fått en uppenbarelse att han inte skulle se döden förrän han sett Herrens Smorde (v. 25f).* Vi kan lägga märke till att Gud i regel sänder sina profetiska budskap genom troende människor. Så fick den troende **Abraham** budskapet om rättfärdiggörelsen genom tron (1 Mos. 12). Så fick den troende pojken **Samuel** budskapet om domen över de ogudaktiga prästerna, Elis söner (1 Sam. 3). Så fick den troende profeten **Jesaja** bära fram profetian om Herrens lidande tjänare, Kristus (Jes. 53). Och nu fick den troende **Simeon** budskapet som han väntat på: Kristus hade kommit! Den helige Ande, Gud själv hade försäkrat Simeon att han inte skulle dö förrän han fått se Herrens Smorde, Messias. Och så kom ännu ett budskap från Gud till Simeon, som han bar fram i sin underbara lovsång. Simeon tog det lilla barnet Jesus i sin famn och lovprisade Gud med orden:

"Herre, nu låter du din tjänare gå hem i frid, så som du har lovat, för mina ögon har sett din frälsning som du har berett inför alla folk: ett ljus med uppenbarelse för hedningarna och härlighet för ditt folk Israel." (v. 29-32).

För alla som hörde detta var det klart att detta var ett budskap om Messias. Barnet var och är Guds egen frälsning, som Simeon och alla närvarande såg med sina ögon och kunde röra vid och hålla i sin famn. Han är en verklig människa av kött och blod men samtidigt Gud själv, Kristus, Herrens Smorde. Därför är han frälsningen inte bara för Israel utan också för hedningarna, för alla människor i alla tider. Offret av duvorna skulle påminna om alla människors synd men också om det ställföreträdande offer som var Jesus Kristus själv. *"Han blev genomborrad för våra brott, slagen för våra synder. Straffet blev lagt på honom för att vi skulle få frid, och genom hans sår är vi helade"* (Jes. 53:5).

Nu kunde Simeon sluta sitt liv och gå hem i frid.

3. Därför skall också vi bära fram offer.

För många tycks Bibelns undervisning sluta med budskapet om Kristi försoningsdöd för alla våra synder. När man talar om att också vi skall bära fram offer till Gud blir man misstänksam. Är inte detta gärningslära? Skall vi på nytt vända tillbaka till romersk katolicism?

Nej givetvis inte. Men Bibeln har faktiskt också en klar och tydlig lära om hur vi efter vår rättfärdiggörelse och omvändelse skall bära fram hela vårt liv som ett välbehagligt offer inför Gud. Paulus skriver: *Därför uppmanar jag er, bröder, vid Guds barmhärtighet, att frambära era kroppar som ett levande och heligt offer som behagar Gud – er andliga gudstjänst* (Rom. 12:1). Ordet som grundtexten här använder kan också översättas med tempeltjänst eller offertjänst. Det syftar på det tackoffer som bars fram i templet. Våra bekännelseskriterier lär klart och tydligt om offret:

"Nu finns det närmast två slags offer och inte flera. Det ena slaget är försoningsoffer, d.v.s. ett verk, som tillfyller för skuld och straff eller som försonar Gud och blickar hans vrede, med andra ord ett verk, som förtjänar syndernas förlåtelse för andra. Det andra slaget är tackoffer vilket inte förtjänar syndernas förlåtelse eller försoning, utan fullgörs av dem, som är försonade med Gud, för att tacka och prisa Gud för den mottagna syndaförlåtelsen och andra Guds välgärningar" (Apologin, Om mässan, §19, SKB 268f).

Det första slaget av offer är det som Kristus ensam har burit fram inför Gud och som skänker oss syndernas förlåtelse och evigt liv när vi tar emot det i tro. Det andra slaget är det Paulus talar om i Romarbrevet 12, som vi nyss hörde, *att frambära era kroppar som ett levande och heligt offer som behagar Gud*. Det är ett tackoffer, som inte förtjänar syndernas förlåtelse utan fullgörs av dem som redan är försonade med Gud, för att tacka och prisa Gud för syndernas förlåtelse och andra välgärningar. Det är detta tackoffer som Simeon här frambär när han tog barnet Jesus i sina armar och prisade Gud och sade:

"Herre, nu låter du din tjänare gå hem i frid, så som du har lovat, för mina ögon har sett din frälsning (v. 29f).

Så vill Gud att vi när vi genom dopet och tron har tagit emot nåden och förlåtelsen också skall prisa och lova Gud i bön och tillbedjan och leva i helgelse i den dagliga omvändelsen. Vi ska däremot inte vänta på några nya uppenbarelser, vilka har upphört i och med apostlarnas skrifter. Vi skall istället offra våra liv, allt vad vi har i Herrens tjänst och så vandra i beredda gärningar. Så får vi liksom Simeon leva i Guds frid och varje stund vänta på att han skall komma tillbaka till oss på himmelens skyar. Så får också våra ögon se Guds frälsning, först här genom ordet och sakramenten i tro, men sedan efter döden och Kristi återkomst ansikte mot ansikte i evighetens salighet. Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans Helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. *Amen.*